

Johannes 14:1-31

Gebruik de 5 stappen methode voor bijbelstudie (of gebruik de vragen die onder aan de tekst staan).

Inhoud van deze les (Betacursus 14)

Jezus gaat naar God de Vader (14:1-3).....	1
Jezus is de weg naar God de Vader (14:4-6).....	1
De wezenlijke relatie van Jezus met God de Vader (14:7-11).....	2
Het verband tussen de grotere werken en gebed (14:12-14).....	2
De belofte van de heilige Geest (14:15-18).....	3
Een vertrouwelijke relatie is gebaseerd op liefde en gehoorzaamheid (14:19-24).....	4
De functies van de heilige Geest (14:25-31).....	5

Overzicht

Johannes hoofdstukken 14 tot 17 beschrijft het onderricht tijdens de laatste maaltijd en het gebed van Jezus.

In Johannes hoofdstuk 14 *troost* Jezus de discipelen. Hij belooft de blijvende aanwezigheid van de heilige Geest en de grotere werken die de discipelen zullen gaan doen.

Uitleg:

Jezus gaat naar God de Vader (14:1-3)

***14:1.** Laat jullie harten niet langer geroerd zijn. Het woord ‘geroerd’ betekent ‘geroerd door verdriet’, ‘onrust’, ‘ontstemd’ en duidt op een innerlijke rustverstoring (vgl. 11:33; 12:27; 13:21; 14:1,27). Het werkwoord is een bevel en staat in de onvoltooid tegenwoordige tijd. De discipelen gingen door een vloed van emoties heen: zij waren verdrietig dat Jezus wegging; zij waren beschaamd dat zij zo zelfgericht en trots waren; zij waren verslagen door het bericht over een verrader onder hen; en zij gingen twijfelen hoe het mogelijk was dat de Messias verraden kon worden. Jezus zei feitelijk: “Wees niet ontstemd omdat God, in wie jullie geloven, zich met jullie bemoeit.”

Volhard te geloven in God en volhard te geloven in mij. Beide werkwoorden zijn bevelen en staan in de onvoltooid tegenwoordige tijd. Wanneer Jezus dit zegt, zegt hij daarmee ook dat hij God is!

***14:2.** In het huis van mijn Vader zijn vele woonplaatsen. Het huis van God de Vader vóór de wederkomst is de hemel en later is de vernieuwing van de aarde de hemel (Psalm 33:13-14; Jesaja 63:15). Een ‘woonplaats’ is niet een kamer, maar een ruime woning. Na de wederkomst mogen we verwachten dat onze woningen met God op de nieuwe aarde zal zijn (Openbaring 21:1-3).

Als dat niet zo was, zou ik het aan jullie gezegd hebben, want ik ga om een plaats voor jullie gereed te maken. Mijn heengaan naar de Vader is niet een calamiteit, maar een zegen. Door mijn dood maak ik een plaats voor jullie gereed en door mijn opstanding maak ik jullie gereed voor die plaats.

***14:3.** Wanneer ik een plaats voor jullie gereed gemaakt heb, kom ik terug. Dan zal ik jullie verwelkomen om ‘van aangezicht tot aangezicht tot mij te zijn’ (Grieks: pros), zodat waar ik ben jullie ook mogen zijn. Jezus denkt in de eerste plaats niet aan de dood van een gelovige, maar aan zijn wederkomst. Bij zijn wederkomst zal Jezus niet alleen zijn mensen komen halen, maar hen als het ware omhelzen zodat zij elkaar in de ogen kijken. Dit bijbelgedeelte mag wel toegepast worden bij de dood van een gelovige, omdat een gestorven gelovige vóór de wederkomst door Jezus in de hemel omhelsd wordt (vgl. Filippenzen 1:21-23).

Jezus is de weg naar God de Vader (14:4-6)

***14:4.** Jullie kennen de weg waar ik heen ga. De weg naar God de Vader heeft Jezus al eerder bekend gemaakt (10:7,9; vgl. Matteüs 11:27-30).

***14:5.** Tomas zei: “Heer, wij weten niet waar u naartoe gaat. Hoe zouden we dan de weg daarheen kunnen weten?” Tomas had niet goed geluisterd. Misschien dacht hij net als de Joden (7:35) dat Jezus naar een onbekende plaats zou gaan en als zij de bestemming niet wisten konden zij de weg daarheen ook niet weten. Hij dacht aan de weg die Jezus daarheen zou moeten nemen, maar Jezus sprak over de weg die de discipelen daarheen moesten nemen.

***14:6.** Jezus zei: “Ik ben de weg, de waarheid en het leven.” Dit is de zesde ‘Ik ben’ uitspraak van Jezus. Alle drie woorden hebben het bepaald lidwoord:

- Jezus is *de* weg en niet slechts één van de vele wegen tot God! Jezus geeft onderricht over de weg naar God, omdat hij zelf deze weg is (Marcus 12:14; Lucas 20:21)! Er is gewoon geen andere weg tot God! Hij is de weg van God tot de mensen (1:18) en de weg van de mensen tot God (14:6).

- ii. Jezus is *de* waarheid en niet slechts één van de vele waarheden. Hij belichaamt de waarheid. Hij is de ultieme werkelijkheid waarheen alle schaduwen in het Oude Testament wezen. Hij staat lijnrecht tegenover elke vorm van leugen. Hij is de waarheid die mensen waarlijk vrij maakt (8:31-36).
- iii. Jezus is *het* leven en niet slechts lichamelijk leven. Hij is het leven van God zelf, het samenvattende woord voor alle goddelijke eigenschappen (1:4). Hij is het leven dat tegenover alle vormen van dood staat: geestelijk leven, opstandingleven en eeuwig leven. Hij produceert wedergeboren leven voor de menselijke geest, onsterfelijk leven voor het menselijke lichaam en het eeuwige leven in gemeenschap met God (17:3).

Niemand kan bij de Vader komen dan door mij. De christelijke godsdienst is absoluut (14:6; vgl. Handelingen 4:12; 1 Timoteüs 2:5). Er is geen levende God dan de God die zich in de bijbel openbaart. Er is geen verlosser buiten Jezus om. Deze feiten maken de christelijke zending noodzakelijk en urgent.

De wezenlijke relatie van Jezus met God de Vader (14:7-11)

***14:7.** Als jullie mij hadden leren kennen zouden jullie ook mijn Vader gekend hebben. We kiezen voor de voltooid verleden tijd vorm voor het eerste werkwoord 'kennen' (ginosko) en voor het tweede werkwoord 'kennen' (oida). Als de discipelen elke dag goed naar Jezus *geluisterd* hadden, zijn leven en werken goed *aanschouwd* hadden en Jezus door *ervaring goed meegemaakt* hadden, dus als zij Jezus door *observatie en ervaring* hebben leren kennen, dan zouden zij ook God de Vader door *intuïtie en overdenking* hebben leren kennen.

en vanaf nu kennen jullie hem voortdurend en blijf zijn beeld jullie voortdurend voor ogen. Het eerste werkwoord (ginosko) staat in de onvoltooid tegenwoordige tijd en het tweede werkwoord staat in de voltooid tegenwoordige tijd.

De discipelen kennen of herkennen God de Vader door wat Jezus gezegd heeft en zij hebben hem met hun fysieke en geestelijke ogen gezien. Het beeld van de onzichtbare God de Vader in het aangezicht van de zichtbare Jezus Christus blijft nu voortdurend voor hun ogen.

***14:8.** Filippus zei: "Heer, toon aan ons de Vader en we zullen tevreden zijn." Hij vroeg om een zichtbare openbaring of verschijning van God de Vader, zoals Mozes en anderen ontvingen (Exodus 24:9-11; 33:18-23). Maar hij besepte helemaal niet dat hij veel meer dan Mozes en de anderen zag!

***14:9.** Jezus zei: "Ik ben nu al zo lang bij jullie, en nog ken (herken) je me niet, Filippus? Wie mij gezien heeft, heeft de Vader gezien. Waarom vraag je dan om de Vader te mogen zien?" De werkwoorden 'kennen' en 'heeft gezien' staan in de voltooid tegenwoordige tijd en drukken voortdurende resultaat uit. Wie Jezus *door observatie en ervaring heeft leren kennen* en die kennis blijft voortdurend een werkelijkheid, heeft ook God de Vader leren kennen. Wie Jezus gezien heeft en zijn zichtbare beeld blijft steeds voor ogen, heeft ook God de Vader gezien en zijn onzichtbare beeld blijft steeds voor ogen (vgl. Kolossenzen 1:15). Dit kennen, herkennen en zien, blijven een voortdurende werkelijkheid. Buiten Jezus Christus om is er geen openbaring van God en ook geen verlossing. Jezus Christus is Gods complete openbaring (vgl. Hebrëeën 1:1-2). De discipelen hadden 'gezien', maar niet duidelijk genoeg 'gezien'. Zij hadden 'oprecht geloof', maar nog niet in voldoende mate.

***14:10-11.** Geloof je (enkelvoud) niet dat ik in de Vader ben en dat de Vader in mij is? De 'god' van een rationalistische en puur wiskundig monotheïsme (zoals van de Joden, Islam en Unitariërs) kan zich als goddelijke essentie niet ontvouwen in meerdere goddelijke persoonlijkheden. Maar de God van de bijbel openbaart zich als God de Vader, God de Zoon en God de heilige Geest in één goddelijke essentie. Ze zijn één in essentie, d.w.z. één in al hun goddelijke eigenschappen. God de Vader, God de Zoon en God de heilige Geest bestaan nooit afzonderlijk zoals menselijke individuen dat doen, maar bestaan in elkaar en door middel van elkaar als momenten in één goddelijk zelfbewust leven.

De woorden die ik tot jullie (meervoud) spreek, spreek ik niet namens mezelf, maar de Vader die in mij blijft, doet zijn werk. De ontologische (wezenlijke) drie-eenheid wordt gereflecteerd in de functionerende drie-eenheid. Wanneer Jezus ook maar spreekt, handelt God de Vader door middel van zijn spreken. Elk gesproken woord van Jezus is het werk van God de Vader! We moeten echter niet denken dat God de Vader als een buikspreeker door Jezus als zijn pop spreekt. Integendeel, God de Zoon spreekt wat er in het denken van God de Vader is omdat het ook zijn denken is! Wanneer de Zoon spreekt, worden de verlossingsdaden van de Vader uitgevoerd. Maar de daden of werken van de Vader zijn niet beperkt tot de woorden van Jezus. Ze omvatten ook zijn wondertekenen.

Blijf geloven dat ik in de Vader ben en de Vader in mij is. Indien niet, blijf dan geloven om de werken (op zichzelf genomen). Het werkwoord is een bevel en staat in de onvoltooid tegenwoordige tijd. *Blijf geloven* in God en in Jezus (vgl. 14:1) op grond van wat Jezus over het wezen van God de Vader en God de Zoon zegt. Maar als dat te moeilijk is, *blijf dan geloven* in God en in Jezus op grond van de goddelijke werken die Jezus doet (vgl. 9:31-33; 10:37-38; 11:39-40; 20:30-31; Handelingen 2:22).

Het verband tussen de grotere werken en gebed (14:12-14)

***14:12.** Waarachtig, ik verzeker jullie: wie volhardend in mij gelooft, zal dezelfde werken doen die ik doe, en grotere (werken) dan deze zal hij doen, omdat ik naar de Vader ga. Het werkwoord 'geloven' staat in de onvoltooid tegenwoordige tijd. De discipelen hoefden niet te vrezen dat na het vertrek van Jezus er geen kracht meer zal zijn om wondertekenen of grote werken te verrichten. De discipelen zullen niet alleen wondertekenen in de fysieke wereld

verrichten (vgl. 5:20-21; 2 Korintiërs 12:12), maar grotere werken in de geestelijke wereld verrichten (vgl. 5:24; 12:23-32; 17:20). De fysieke wondertekens werden hoofdzakelijk onder de Joden uitgevoerd en zijn niet blijvend van aard. De geestelijke wondertekens zoals de bekering van mensen zullen in veel ruimere mate onder de heidenen plaatsvinden en zijn blijvend van aard. Deze grotere werken zullen dan ook pas kunnen gebeuren als Jezus naar de Vader gaat en de heilige Geest uitstort (Handelingen 1:8). Het is hiermee ook duidelijk dat de geestelijke wonderwerken groter zijn dan de fysieke wonderwerken.

***14:13-14.** En wat jullie dan ook maar in mijn naam vragen, dat zal ik doen, zodat de Vader in de Zoon verheerlijkt mag worden. Als jullie mij iets vragen in mijn naam, zal ik het doen.

- i. De 'wat ook maar' bestaat uit de grote werken en de grotere werken van vers 12. In het boek Handelingen worden de fysieke wonderen en de geestelijke wonderen steeds weer aan gebed verbonden (Handelingen 1:14 met hfst 2; 4:31; 6:6-7; 9:40-41; 10:4,9; 12:5; 13:3; 16:25-34).
- ii. Maar gebed wordt alleen 'in de naam van Christus' beantwoord. Christus heeft door zijn volbrachte verlossingswerk de rechtvaardiging, heiliging en verheerlijking van mensen die in hem geloven verdient. Hij is de Middelaar van de verlossing. Christus heeft de situatie van ontoegankelijk zijn van God de Vader voor natuurlijke mensen (1 Timoteüs 6:16) door zijn volbrachte verlossingswerk gewijzigd zodat mensen die in hem geloven met grote vrijmoedigheid in de tegenwoordigheid van God de Vader mogen komen om genade en hulp te ontvangen precies wanneer zij het nodig hebben (Hebreeën 4:14-16). Hij is ook de Middelaar van gebed. Gebed in zijn naam is dan ook gebed in overeenstemming met alles wat Christus geopenbaard heeft, in overeenstemming met de wil en het eeuwige plan (de bedoelingen) van God met de gelovigen (1 Johannes 5:13-15). De ware gelovige vraagt geen zelfzuchtige dingen, maar dingen die het koninkrijk van God (Christus) bevorderen (vgl. Matteüs 6:10,33). Gebed in zijn naam is ook bidden zoals Christus: "Maar laat niet wat ik wil, maar wat u wilt gebeuren" (Lucas 22:42; Matteüs 6:10). Dan weten gelovigen zeker dat wat er ook gebeurt na hun gebed, dit de volmaakte wil van God de Vader is!
- iii. Christus leert zijn discipelen tot hem bidden: "Als jullie *mij* iets vragen". Christus stelt zichzelf voor als degene in wiens naam gebeden dient te worden; als degene tot wie gebeden dient te worden; en als degene die gebed verhoort.

De belofte van de heilige Geest (14:15-18)

***14:15.** Als jullie mij liefhebben, houdt jullie dan aan mijn geboden. De 'geboden' of 'voorschriften' zijn Johannes 13:34-35 (elkaar liefhebben), 14:1,11 (volhardend blijven geloven in God en in Christus), 14:13-14 (bidden in zijn naam). De voorschriften hebben te maken met de relatie van liefde met ons naaste, de relatie van geloofsvertrouwen in God (Jezus) en met de houding van afhankelijkheid tot God (Jezus). Het werkwoord 'houden' is een bevel en staat in de onvoltooid tegenwoordige tijd (houd jullie aan mijn geboden!) of is de aantoonende wijs en staat in de toekomstige tijd als een uitdrukking van zekerheid (zullen jullie je houden aan mijn geboden). In dit geval gaat liefde vooraf aan gehoorzaamheid.

***14:16.** En ik zal de Vader een verzoek doen. Er worden twee woorden voor 'vragen' in het Grieks gebruikt:

- i. Het woord 'vragen' (aitéo) wordt altijd gebruikt wanneer gelovigen tot God bidden. Het is vragen van een mindere aan een meerdere! Het is smeken (4:9-10; 14:13; 15:7,16; 16:23-24,26).
- ii. Het woord 'verzoeken' (erotáo) wordt altijd gebruikt wanneer Christus een verzoek aan God de Vader doet. Het is een verzoek doen op grond van gelijkheid (14:16; 17:9,15,20)! We mogen Jezus nooit voorstellen als iemand die gunsten van God de Vader afsmeekt. Hij heeft alle antwoorden op alle gebeden al verdiend door zijn volbrachte verlossingswerk! In Johannes 11:22 had Marta niet een juist beeld van de relatie tussen Jezus en God, want zij gebruikte het woord 'vragen' (Grieks: aitéo) voor gebed, een woord dat zoals gezegd gebruikt wordt wanneer een mindere iets van een meerdere vraagt.

en hij zal jullie een andere Helper geven die altijd of voor eeuwig met of in jullie midden zal zijn.

- i. De ware gelovigen worden gekenmerkt aan het houden van de geboden (voorschriften) van liefde, geloof en gebed. Zij ontvangen als 'zegel' (Efeziërs 1:13-14) de heilige Geest.
- ii. Het woord 'parakletos' betekent letterlijk 'geroepen om aan de zijde te staan en te helpen'. Het wordt vertaald met de woorden Trooster, Raadgever, Advocaat of Pleitbezorger, maar de beste vertaling is 'Helper' of 'Vertegenwoordiger'. Jezus is de Vertegenwoordiger van gelovigen in de hemel en bepleit onze zaak bij God (1 Johannes 2:1), maar de heilige Geest is de Vertegenwoordiger van Jezus op aarde en bepleit de zaak van Christus bij ons (14:16-17). Jezus is onze Helper in de hemel en de heilige Geest is onze Helper op aarde. Evenals de hemelvaart van Jezus een eenmalige historische gebeurtenis is, zo is ook de uitstorting van de heilige Geest een eenmalige historische gebeurtenis. Pinksteren wordt nooit meer herhaald.
- iii. De heilige Geest is niet een onpersoonlijke kracht (zoals Unitariërs denken) maar een Persoon, iemand met persoonlijke attributen (14:26; 15:26; Handelingen 15:28; Romeinen 8:26; 1 Korintiërs 12:11; 1 Timoteüs 4:1; Openbaring 22:17). Als God de Vader en God de Zoon 'personen' zijn, dan is de heilige Geest dat ook (Matteüs 28:19; 1 Korintiërs 12:4-6; 2 Korintiërs 13:14; 1 Petrus 1:1-2).
- iv. De heilige Geest is volledig God. De namen van God wordt aan hem toegeschreven (Handelingen 5:4; 28:25; Hebreeën 10:15-16). De attributen van God als eeuwig, alomtegenwoordig, almachtig en alwetend worden aan hem toegeschreven (1 Korintiërs 2:10; 12:4-6; Hebreeën 9:14). De werken van God worden aan hem toege-

schreven (Matteüs 12:18; Lucas 4:18; Johannes 4:23-24; 1 Korintiërs 12:2-11; 2 Tessalonicenzen 2:13; 1 Petrus 1:12). Matteüs 28:19 en 2 Korintiërs 13:14 tonen aan dat God de Vader, God de Zoon en God de heilige Geest volledig gelijk zijn. De heilige Geest gaat uit van de Vader en de Zoon: de Vader geeft hem (14:16) en de Zoon zend hem (15:26). Hij is de Geest van de Vader (Matteüs 10:20; Romeinen 8:9; 1 Korintiërs 2:11-12) en de Geest van Christus (Romeinen 8:9; Galaten 4:6).

- v. De heilige Geest is niet 'een ander' in de zin dat hij verschilt van Christus, maar *een ander zoals Christus, de Plaatsvervanger of Vertegenwoordiger van Christus* bij de gelovigen op de aarde! De heilige Geest neemt de plaats van Christus op aarde in, spreekt de woorden van Christus, doet het werk van Christus en verheerlijkt Christus op de aarde. De heilige Geest is 'de Geest van Christus' of 'Christus in u' (Romeinen 8:9-10; vgl. 2 Korintiërs 3:17-18)!
- vi. De functionerende drie-eenheid berust op de ontologische (wezenlijke) drie-eenheid. De uitstorting van de heilige Geest (of 'doop met de heilige Geest') is het werk van de Vader (Handelingen 2:17; 11:16-17) en de Zoon (Matteüs 3:11; Handelingen 2:33). Evenals God de Vader en God de Zoon geeft de heilige Geest onderricht (14:26), wijst hij de weg naar de volle waarheid (16:13), overtuigt hij van zonde, gerechtigheid en oordeel (16:8), enz.

***14:17.** de Geest van de waarheid, die de wereld niet kan ontvangen, omdat ze hem niet zien (waarnemen) of erkennen. Jullie kennen (erkennen) hem wel, want hij woont bij jullie (aan jullie zijde) en zal in jullie zijn. De 'wereld' (vgl. 1:9, betekenis vi) is hier de verloren mensen als in 3:19, met de additionele gedachte 'het gebied van het kwaad, openlijk vijandig tegen God, Christus en christenen' (15:18). Deze wereld volgt de leugen van satan (8:44; vgl. 14:30), kan de Geest en de geestelijke dingen niet onderscheiden of bevatten (1 Korintiërs 2:12-14) en erkennen niet de Geest (Matteüs 12:22-37; Handelingen 2:12-17). Het woord 'kennen' (ginosko) betekent door waarneming en ervaring herkennen en erkennen.

De heilige Geest zal 'met' of 'in jullie midden' zijn (14:16), 'bij' of 'aan jullie zijde' wonen (14:17) en 'in' d.w.z. 'in jullie hart en lichaam' zijn (14:17). God (Christus) komt door zijn Geest voor eeuwig wonen in het midden van zijn nieuwtestamentische gemeente (Efeziërs 2:22) en de christenen worden een internationaal volk van priesters, koningen en profeten (1 Petrus 2:9-10). Het volk van God met haar tempel in Jeruzalem legt haar voorbereidende oudtestamentische periode van 'onmondig kind' zijn af en begint haar nieuwtestamentische periode van 'volwassen zonen en erfgenamen zijn' (Galaten 4:1-7). Het nieuwtestamentische volk van God wordt tegelijk ook Gods geestelijke tempel (1 Korintiërs 6:16). Het volk van God in het Oude Testament legt ook haar nationale (Joodse) karakter af en wordt Gods internationale volk (Openbaring 5:9-10). De werkwoorden 'kennen' en 'wonen' staan in de tegenwoordige tijd, maar Jezus bedoelt de toekomstige tijd, zoals het werkwoord 'zal' aanduidt.

***14:18.** Ik laat jullie niet als wezen achter, ik kom tot jullie. Hoewel Jezus als mens op aarde van hen weggaat naar de hemel, komt hij zelf tot hen terug in de heilige Geest. De heilige Geest getuigt van Christus, verheerlijkt Christus, d.w.z. maakt de goddelijke eigenschappen van Christus zichtbaar en stelt Christus in het centrum van het leven van christenen. Hij past de verdiensten van het volbrachte verlossingswerk van Christus toe in de levens van christenen. Dus wanneer de heilige Geest uitgestort wordt, keert Jezus Christus waarlijk tot zijn mensen terug. Vers 18 is niet een verwijzing naar de wederkomst van Christus, maar een verwijzing naar de komst van Christus door de heilige Geest tijdens Pinksteren. Hij verwijst niet naar zijn komst tot de wereld in de eindtijd, maar naar zijn komst tot zijn Gemeente met Pinksteren. Daarom is de kennis en ervaring van de vertrouwelijke verbondenheid met Christus in zijn dood en opstanding een vrucht van de Geest (Romeinen 8:9-11,15-17; 1 Korintiërs 12:12-13). In de heilige Geest komt God de Vader en God de Zoon in de gelovige wonen (14:23).

Een vertrouwelijke relatie is gebaseerd op liefde en gehoorzaamheid (14:19-24)

***14:19.** Nog een korte tijd en de wereld zal mij niet meer zien (waarnemen), maar jullie zullen mij voortdurend zien (waarnemen), omdat ik voortdurend leef en ook jullie zullen leven. 'De korte tijd' (vgl. 7:33; 12:35; 13:33; 16:16-19) is nu niet meer een half jaar of een paar dagen, maar de volgende dag. Dan zal de wereld (als in vers 17) Jezus niet meer waarnemen (zijn onderricht en zijn wondertekenen). Gelovigen zullen Jezus wel blijven waarnemen met geestelijke ogen, omdat zij geestelijk wedergeboren zijn, hun geestelijke ogen geopend zijn en de Geest van Christus in hen leeft.

***14:20.** Op die dag zullen jullie herkennen dat ik in mijn Vader (ben), en jullie in mij en ik in jullie (ben). In de nieuwtestamentische tijd (na de uitstorting van de heilige Geest) zullen de christenen de wezenlijke (ontologische) relatie tussen God de Vader en God de Zoon herkennen en erkennen. En zij zullen de vertrouwelijke, geestelijke relatie tussen Christus en christenen herkennen en erkennen. De relatie tussen de Vader en de Zoon is het voorbeeld voor de relatie tussen Christus en christenen. Maar de twee relaties zijn niet van dezelfde orde: de wezenlijke relatie tussen God de Vader en God de Zoon is eeuwig dezelfde en groeit niet, maar de geestelijke relatie tussen Christus en christenen groeit en draagt steeds meer vrucht in het karakter van de gelovigen en in hun werken. De vertrouwelijke relatie tussen Christus en christenen wordt ook voorgesteld als de relatie tussen een Herder en zijn kudde (10:16), als een wijnstok met zijn ranken (15:5) en als een Hoofd met zijn lichaam (Efeziërs 1:22-23).

***14:21.** Wie mijn geboden (voorschriften) voortdurend heeft en ze voortdurend houdt, heeft mij voortdurend lief. Alle drie werkwoorden staan in de onvoltooid tegenwoordige tijd. Het kenmerk van echt discipelschap is gehoor-

zaamheid aan de geboden (voorschriften) van Jezus (vgl. 13:34). In vers 15 komt de liefde vóór gehoorzaamheid, maar in vers 21 komt gehoorzaamheid vóór de liefde. Liefde en gehoorzaamheid zijn onafscheidelijk (vgl. 15:14)! Jezus spreekt over gehoorzaamheid nadat hij over de uitstorting van de heilige Geest gesproken heeft, omdat gehoorzaamheid zonder de heilige Geest onmogelijk is (vgl. Romeinen 5:5).

En mijn Vader zal degene liefhebben die mij voortdurend liefheeft. Ook ik zal hem liefhebben en mijzelf aan hem openbaren. De liefde van God gaat aan de liefde van gelovigen vooraf (Romeinen 5:6,8,10), maar volgt er ook op (14:21). Gods eerste liefde voor ons (3:16; 1 Johannes 4:7-10,19; Romeinen 8:28-39) schept in ons het verlangen hem te gehoorzamen. Onze gehoorzaamheid bewijst onze liefde en schept een nieuwe cyclus van liefde van God en van Christus voor ons. De wijze waarop Jezus Christus zich aan de gelovige openbaart is altijd in en door de Geest van Christus (dit kan een verschijning van Christus in een droom of visioen inhouden) en het Woord van Christus. De openbaringen van de heilige Geest (hetzij objectief in de heilsgeschiedenis hetzij subjectief in de ervaring van de gelovige) zijn nooit in strijd met de objectieve openbaringen van Christus in de bijbel (vgl. Efeziërs 6:17; 1 Timoteüs 3:16)! De Geest is ‘de Geest van de waarheid’ (14:17), het Woord van God is waarheid (17:17) en Christus zelf is *de* waarheid (14:6).

*14:22. Judas vroeg: “Heer, wat is er gebeurd (waarom) dat u op de punt staat uzelf aan ons en niet aan de wereld te openbaren?” Deze Judas was niet Judas Iscariot, maar Taddeüs (Matteüs 10:3) of Judas de zoon van Jacobus (Lucas 6:16; Handelingen 1:13). Niet alleen Filippus (14:8), maar ook Judas (14:22) legde de woorden van Jezus verkeerd uit. Hij dacht aan een openbare manifestatie van Jezus door middel van wondertekens of een zichtbare verschijning van de Messias zoals bij de wederkomst. Maar Jezus sprak over een openbaring door de Geest. Het is een openbaring die geestelijk van aard is. De discipelen bleven dromen over een aardse en joods-nationalistisch koninkrijk (vgl. 7:3-4; Handelingen 1:6). Daarom vroeg Judas zich af waarom Jezus niet ging voor een publieke manifestatie van zijn kracht en overwinning.

*14:23. Jezus antwoordde: “Als iemand mij voortdurend liefheeft zal hij mijn woord houden (gehoorzamen) en mijn Vader zal hem liefhebben. Het enkelvoud ‘iemand’ wordt gebruikt om de nadruk te leggen op de persoonlijke verantwoordelijkheid van elk gelovige. Wanneer gelovigen Jezus liefhebben, zal God de Vader hen liefhebben. Wanneer mensen zeggen dat God hun Vader is, dan zullen zij Jezus liefhebben (8:42). Wie God de Vader liefheeft zal ook God de Zoon liefhebben (1 Johannes 5:1). Maar wie Jezus verwerpt, verwerpt ook de God van de bijbel (Lucas 10:16)!

en wij (de Vader en de Zoon) zullen ‘van aangezicht tot aangezicht’ tot (Grieks: pros) hem komen en onze woning bij hem (aan zijn zijde) maken. In de Geest komt God de Drie-enige ‘van aangezicht tot aangezicht’ voor de christen te staan en maakt hij zijn woning aan de zijde van de christen (14:23) en in de christen (14:17; vgl. 1 Korintiërs 3:16; 6:19-20). De tegenwoordigheid en nabijheid van de Drie-enige God is werkelijk en wordt ook ervaren. Het leidt tot rechtvaardiging, heiliging en verheerlijking. In vers 23 maakt God door de Geest woning bij de gelovige en in de verzen 2-3 gaat het om de wederkomst wanneer de gelovige woning maakt bij God! Dan komt de volledige vervulling; dan zien de gelovigen God niet alleen met geestelijke ogen, maar ook met fysieke ogen (Openbaring 22:4)!

*14:24. Maar degene die mij niet liefheeft, houdt niet mijn woorden, en het woord, die jullie horen, is niet van mij, maar van hem die mij gezond heeft. Dit is het logische gevolg van de woorden: “Wie mij liefheeft, houdt mijn woorden” en “Wie mijn woorden houdt, heeft me lief”. ‘Het woord’ (Grieks: logos) in het enkelvoud is ‘het onderrecht’ van Jezus dat geldt als de maatstaf voor de christelijke leer en het christelijk leven. Wie zijn woord verwerpt, verwerpt niet zomaar een woord van een mens, maar het woord van niemand minder dan God (7:16)! Aan zo iemand zal de Drie-enige God zich ook niet openbaren.

De functies van de heilige Geest (14:25-31)

*14:25-26. Deze dingen heb ik jullie gezegd (en de woorden blijven in jullie oren doorklinken) terwijl ik nog bij jullie ben. De Helper, de heilige Geest die de Vader in mijn naam zal zenden, zal jullie echter alles leren en jullie herinneren aan alles wat ik jullie gezegd heb. Jezus maakt een onderscheid tussen wat *hij* hun gezegd heeft op aarde terwijl hij als mens bij hen was en wat *hij* hen gaat zeggen vanuit de hemel door de Geest. Na de uitstorting van de heilige Geest zal Jezus niet alleen dingen duidelijker maken (1 Korintiërs 2:13), maar ook zijn onderricht voltooien zodat zij *alles* weten wat zij behoren te weten om hun taak als apostelen volledig uit te voeren.

- i. De heilige Geest zal hen *herinneren* aan alle onderricht van toen Jezus bij hen op de aarde was. Jezus Christus garandeert dat de heilige Geest (de Geest van Christus) ervoor zal zorgen dat de vier evangeliën absoluut volledig en ongeschonden opgetekend zullen worden in de bijbel.
- ii. De heilige Geest zal hen alles *leren* wat zij moeten weten over Gods verlossingsplan en Gods taak als apostelen. Jezus Christus garandeert dat de heilige Geest (de Geest van Christus) ervoor zal zorgen dat de openbaring absoluut volledig en ongeschonden bekend zal zijn en opgetekend zal worden in de bijbel. Hij zal zijn onderricht aan zijn apostelen voortzetten door zijn Geest zodat zij zijn getuigen zullen zijn (15:26-27). Zo konden de apostelen later de openbaring helemaal voltooien; met name door het boek Handelingen, de brieven en het boek Openbaring te schrijven.

Dit *voortgezette onderricht* van Jezus was nodig omdat de dood, opstanding, hemelvaart, troonsbestijging van Jezus Christus en de uitstorting van de heilige Geest nog niet plaatsgevonden hadden! Pas na deze heilshistorische gebeur-

tenissen zouden de apostelen een dieper en vollediger inzicht verkrijgen in Gods heilsplan (vgl. 2:22; 12:16). Voor de inwoning van de heilige Geest konden zij nauwelijks de dingen die Jezus leerde bevatten.

***14:27.** Vrede laat ik jullie na; mijn vrede geef ik jullie; ik geef het aan jullie niet zoals de wereld het geeft. ‘Vrede’ is niet alleen de afwezigheid van strijd, oorlog, irritatie en alles wat kapot maakt, maar de aanwezigheid van alles wat heel maakt. De wereld kan hoogstens de eerste soort vrede geven, maar alleen Christus kan ook het tweede soort vrede geven. Echte vrede is onafscheidelijk met Jezus Christus verbonden: het is vrede die God sluit met zijn vijanden (zondaren, Romeinen 5:6-11); de vrede die gelovigen ervaren in hun relatie met God (Romeinen 5:1); en vrede die christenen uit verschillende achtergronden (als Jood en niet-Jood) met elkaar sluiten (Efeziërs 2:11-18). Het is een vrede die de vrucht is van herstelde relaties en van recht doen (Jesaja 32:17). Het kan dus ook vrede diep in je hart betekenen wanneer het rondom je stormt zoals wanneer zondaren of de wereld het je erg moeilijk maken, omdat je weet dat je juist spreekt en handelt!

Laat jullie harten niet geroerd blijven (door verdriet en onrust) en wees niet bang. Het woord ‘geroerd’ betekent ‘geroerd door verdriet’, ‘onrust’, ‘ontstemd’ en duidt op een innerlijke rustverstoring (vgl. 11:33; 12:27; 13:21; 14:1,27). Het woord ‘vrede’ in dit verband betekent een afwezigheid van geestelijke onrust, een diepe zekerheid van verlossing en van Gods liefdevolle nabijheid onder alle omstandigheden. Deze vrede komt voort uit geloof in God en door na te denken over de beloften van Jezus. Iemand zei: “Vrede is de weerspiegeling van de glimlach van God in het hart van zijn kind.” Het woord ‘bang’ kan ook betekenen ‘lafhartig’ of ‘timide’.

***14:28-29.** Jullie hebben gehoord dat ik zei dat ik wegga en tot (Grieks: pros) jullie kom. Als jullie mij liefhebben zouden jullie blij zijn dat ik naar de Vader ga, want de Vader is groter dan ik. En nu heb ik dit aan jullie verteld (en mijn woorden blijven in jullie oren doorklinken) voordat het gebeurt, zodat wanneer het gebeurt jullie mogen geloven. ‘Ik ga weg’ (vgl. 14:2,3,12) slaat op zijn dood, opstanding en hemelvaart. ‘Ik kom tot jullie’ (vgl. 14:3,18,19,-21,23) slaat op zijn komst in de heilige Geest op Pinksteren.

Hoewel Jezus Christus in zijn goddelijke wezen volkomen gelijk aan God de Vader is (10:30), is hij in zijn menselijke wezen als Middelaar minder dan God de Vader. Hij heeft de zwakke menselijke natuur aangenomen met uitzondering van de zonde (Hebreeën 2:14,17-18). Hij is als mens arm geworden (2 Korintiërs 8:9). Hij is als mens een slaaf geworden (Filippenzen 2:6-8). Hij is als een overtreders gestorven (Jesaja 53:5). Als de Grote Profeet vertelt Jezus dit alles aan zijn discipelen, zodat wanneer het gebeurt zij niet zullen gaan twifelen maar juist sterker zullen geloven, omdat alles precies gebeurt zoals hij gezegd had.

***14:30.** Niet langer (dan deze avond) zal ik vele dingen met jullie bespreken. Dus hij heeft nog wel een paar belangrijke dingen om met hen te bespreken.

want de heerser van deze wereld is aan het komen. ‘De heerser van de wereld’ (vgl. 12:31), satan, was al onderweg. Zijn handlangers waren Judas, de Romeinse soldaten, de tempelpolitie en de leden van de Joodse Raad. Hij had hen geïnspireerd en nu waren zij met zwaarden gewapend en droegen zij fakkels en lantaarns (18:3) alsof zij een van de meest beruchte criminelen moesten inrekenen.

En hij heeft niets aan mij. Omdat Jezus Christus volkomen zonder zonde en schuld was, hadden satan en zijn handlangers niets aan Jezus. Zelfs de rechter Pilatus vond geen schuld in hem (18:38; vgl. Jesaja 53:9).

***14:31.** maar zo zal de wereld weten dat ik de Vader voortdurend liefheb en voortdurend doe zoals de Vader mij bevelen heeft. Omdat Jezus volkomen zondeloos en onschuldig is, hoeft hij menselijkerwijs niet te sterven. Maar toch gaat hij zijn leven vrijwillig afleggen (10:11) in liefde voor God de Vader en in gehoorzaamheid aan Gods verlossingsplan.

Sta op, en laten we hier weggaan. Het probleem bij de uitleg is dat Jezus en zijn discipelen niet vertrokken voordat hij het onderricht in Johannes hoofdstuk 15 en 16 en het hogepriesterlijke gebed in Johannes hoofdstuk 17 had uitgesproken. De volgende overwegingen zijn belangrijk:

- i. Johannes 14:30 impliceert dat Jezus nog niet uitgesproken was.
- ii. De woorden in Johannes 15-17 kunnen in 10 minuten gesproken worden.
- iii. Hoewel het Johannes evangelie chronologisch is, wil dat nog niet zeggen dat Johannes het onderricht tijdens de laatste maaltijd per onderwerp samengevat heeft. De gelijkenis van de wijnstok zou bijvoorbeeld chronologisch gemakkelijk tijdens de instelling van het Avondmaal plaats hebben kunnen vinden, en Johannes zou het vervolgens als een apart onderwerp gerangschikt kunnen hebben. In elk geval is het onderricht in Johannes 14-17 wel een eenheid.

Vragen

1. Bespreek eerst de vragen van de kringleden.
2. Wat is de betekenis van Jezus als de weg, de waarheid en het leven? (14:4-6)
3. Waarom is geloof in de wezenlijke relatie tussen Jezus en God zo belangrijk? (14:7-11)
4. Wat is het verband tussen de grotere werken en gebed? (14:12-14)
5. Waarom is de Helper (de heilige Geest) niet een kracht maar een Persoon? (14:16-18,25-31)
6. Wanneer heeft iemand God echt lief? (14:19-24)